

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 21-04-210 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Jan Willem Spanjer, Herenweg 115, 2105 MG Heemstede
Tel. 0654964969, E-mail: spanjer@spanjeradvocaat.nl

Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30
8881 AL West-Terschelling
Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.

Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46

t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,

Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Van de redactie	3
Van de voorzitter	4
Jaarverslag 2020	8
Kwartaaljournaal	14
De invloed van Covid-19 en andere virussen	19
Kustlijnkaart, Maart 2021	20

luchtfoto: Gerrit Bart Volgers: Kinum

Van de redactie

Voorjaar 2021, tijd voor een nieuwe Miedbringer. Nog steeds hebben we wereldwijd, en dus ook op Terschelling, te maken met de coronapandemie. Vooral in de vorm van de, op zijn goed Hollands gezegd, lock down, die gericht is op het zoveel mogelijk vermijden van contacten. Dat betekent voor SOS onder meer: niet vergaderen.... De communicatie binnen het bestuur verloopt uitsluitend via de email. De communicatie met de gemeente - raads- en raadscommissievergaderingen - verloopt ook digitaal.

Gelukkig kunnen we toch een nieuwe Miedbringer uitbrengen met bijdragen van onze voorzitter en onze secretaris. Ook een artikel van Mike Rinders over de kustlijn.

Veel leesplezier en houdt onze website, www.sos-terschelling.nl, in de gaten.

Gerard Muiser, eindredacteur van De Miedbringer en bestuurslid van SOS

2

3

Van de voorzitter

De coronaperikelen zorgen ervoor dat ons bestuur noodgedwongen nog niet kan vergaderen. Maar er is een vooruitzicht dat binnenkort geheel Terschelling is gevaccineerd en dat we weer bijeen kunnen komen. Hopelijk verkeert een ieder nog in goede gezondheid.

Intussen zitten we niet stil, gelet op nieuwe initiatieven die door niet-eilanders worden ontplooid. Ik noem bijvoorbeeld de kwestie rond de Manege Hoorn. Het Gooische Hart Recreatie B.V. zag een plan voor 53 recreatie-appartementen, paardenstallen en een buitenbak sneuvelen bij de gemeente. Het daartegen ingediende bezwaar is ongegrond verklaard, maar dat betekent niet dat de rust in de polder is teruggekeerd. Ik ga ervan uit dat er beroep is ingesteld tegen de weigering omgevingsvergunning. Los daarvan is de gemeente met de initiatiefnemer in gesprek om tot een oplossing te komen. Weliswaar heeft de gemeente een nieuw voorbereidingsbesluit genomen om de planologische situatie te bevroeren, maar dat neemt niet weg dat er stilletjes gewerkt wordt aan een nieuw plan. S.O.S. heeft een zienswijze ingediend tegen een ontwerpbesluit op basis van de Wet natuurbescherming, die de plannen van het Gooische Hart op basis van genoemde wet mogelijk moet maken. Een beslissing is nog niet genomen door Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Een andere kwestie is het Eilân Festival. Zoals ik in de vorige editie schreef, ligt er een aanvraag voor een meerdaags festival met maximaal 12.000 toeschouwers voor vijf jaar om en nabij het meertje van Hee. Op de aanvraag is nog niet beslist, wel loopt er een bezwaarprocedure bij de provincie tegen de vergunning ex Wet natuurbescherming. Een beslissing is nog niet voorhanden.

Wel zorgelijk is dat de besluitvorming bij de gemeente in de “mist” plaatsvindt. Een evenementensie is nog steeds niet opgesteld, de burgers en S.O.S. worden nog steeds niet betrokken bij de plannen. De bekende “groep van 12” en de burens van Hee hebben een brandbrief gezonden aan het college, een initiatief dat door S.O.S. van harte wordt ondersteund. In die brief wordt opgemerkt dat het college aangeeft dat een toetsingskader voor evenementen in ontwikkeling is, maar dat het college een positieve grondhouding heeft voor het Eilân festival. Aan de burgers wordt niets gevraagd! Ook de gemeenteraad wordt kennelijk in dit stadium gepasseerd. We wachten af.

S.O.S. heeft voorts bij Staatsbosbeheer en de gemeente de toenemende aantallen mountainbikers en zogenaamde elektrische fatbikes in bos, duin en op het strand aan de orde gesteld. We hebben bij onze laatste jaarvergadering een mooi verhaal gehoord over natuurontwikkeling op de Landerummerheide. Ondergetekende werd bijkans op deze heide van de sokken gereden door dergelijke fietsers. S.O.S. heeft bij Staatsbosbeheer aangegeven, dat wellicht een mountainbikeroute bij het motorcrossterrein zou kunnen worden gerealiseerd.

Verheugend is voorts te vernemen dat de plannen voor een golfbaan definitief van de baan zijn.

Tot slot zal S.O.S. zich buigen over een herijking van haar doelstelling, die bij haar oprichting is geformuleerd en dat zich laat samenvatten als het behoud van het Terschellinger eigene. Ik kreeg van ons bestuurslid Jan van der Zee een krantenartikel uit 1964 waarin de heer Kroon, destijds voorzitter, het volgende opmerkte:

„Streven naar méér is schadelijk voor Schylge”

Jaarvergadering van Stichting Ons Schellingerland te Hoorn

„De Terschellingens wonen in een gemeente, die het voorrecht geniet op twee na de rijkste gemeente van Friesland te zijn. Helaas is een van de factoren die verantwoordelijk zijn voor het feit, dat velen min of meer onverschillig staan tegenover onze idealen — het behoud van schoonheid en karakter van Terschelling — gelegen in het feit, dat een deel van de bevolking in de greep van de mammon is geraakt. Indien dit de vruchten zijn van de welvaart, dan zijn wij niet vooruitgegaan.”

Deze woorden sprak zaterdagmiddag de heer P. A. Kroon bij de opening van de jaarvergadering der Stichting Ons Schellingerland in Ons Huis te Hoorn. De heer Kroon verving wegens diens afwezigheid de nieuwe voorzitter, de heer J. Bloem, en wegens ongesteldheid de wel aanwezige tweede voorzitter, de heer C. Roggen. De heer Kroon maakte van de gelegenheid gebruik het misverstand uit de weg te ruimen, dat S.O.S. een met macht beklede Schoonheidscommissie zou zijn, zoals wel verkondigd wordt. Van een juist begrip omtrent doel en wezen van de Stichting kon de heer C. Doeksen in zijn jaarverslag getuigen: ook in den lande wordt S.O.S. geaccepteerd en al zijn er nog te weinig donateurs op Terschelling zelf, hun aantal is thans de 300 gepasseerd.

Het jaarverslag maakte zich de tolk van vele eilanders en badgasten door te wijzen op de onhoudbare toestand wat het verkeer in het badseizoen betreft, op het lawaai en de herrie tot diep in de nacht, op de rommelige plaatsing van vaak in schreeuwende kleuren uitgedoste kampeertenten en op de onjuiste mening, dat het opschroeven van de kwantiteit (ten nadele van de kwaliteit) in het belang van het eiland zou zijn. De heer Doeksen stelde onder applaus vast, dat deze kwaliteit niets te maken heeft met het aantal motorvoertuigen dat gelost wordt. Wil men Terschelling weer tot een rustoord maken inplaats van tot een lawaaicentrum (met op den korten duur schadelijke gevolgen voor eilanders en gasten), dan moet men afstappen van de helaas ook van overheidswege bedreven politiek die gericht is op het méér, aldus de secretaris.

In dit licht heeft SOS ook de recente uitbreidingsplannen gezien en is zij bij Ged. Staten in beroep gegaan, zich daarbij gesteund wetende door de grote

landelijke Contact Commissie. Dit beroep zal zo nodig tot in de hoogste instantie worden voortgezet. De Stichting begrijpt volkomen, dat aan de ontwikkeling van het eiland geen halt kan worden toegeroepen en dat bouwterrein beschikbaar moet blijven. Maar zij ziet de noodzaak niet in van de ingrijpende veranderingen in de polder en de duinen, zoals de ontwerper die met voorbijgaan van de wezenlijke belangen van Terschelling heeft geprojecteerd en waarmee de raad praktisch accoord is gegaan.

Behalve met het uitbreidingsplan heeft SOS onder meer bemoeiing gehad met de molen te Formerum, het Strieper kerkhof (de aankoopovereenkomst moet nu nog worden getekend), de dorpsnaam Hoorn (de voorgestelde wijziging in Hone vond geen steun bij gemeentebestuur en PTT), het kerkhof van Hoorn (enkele belangrijke stenen moeten nodig onder dak worden gebracht), Het Wakend Oog op West (deze zaak is in handen van het bestuurslid J. Smit), de badweg te Hoorn (de afsluiting voor alle motorverkeer is een zegen gebleken) en een door de Fryske Akademy uit te geven Schylger leesboek.

Het betreft een leesboek voor de hoogste klassen van lagere scholen en voor de ulo-school, waarvan de redactie en de spelling in handen is gelegd van Jo Smit. Het boekje dat ter perse is, zal ongeveer 120 bladzijden tellen en bijdragen bevatten in de dialecten van West, Aest en Midsland. S.O.S. zal de uitgave financieel steunen. Het boek wordt geen herdruk of bewerking van het in 1953 verschenen „Schylgerlaner Leisboek”.

De heer Luidinga kon zijn jaarrekening afsluiten met een batig saldo van ongeveer f 1100. In de plaats van de heer C. Bonne, die op doktersvoorschrift het voorzitterschap moest neerleggen, is als voorzitter gekozen de heer J. Bloem te West-Terschelling.

“De Terschellingens wonen in een gemeente, die het voorrecht geniet op twee na de rijkste gemeente van Friesland te zijn. Helaas is een van de factoren die verantwoordelijk is voor dit feit, dat velen min of meer onverschillig staan tegenover onze idealen - het behoud van schoonheid en karakter van Terschelling - en dat een deel van de bevolking in de greep van de mammon is geraakt. Indien dit de vruchten zijn van de welvaart, dan zijn we er niet op vooruitgegaan.”

Feitelijk geeft dit citaat, dat ik overigens enigszins heb aangepast, onze doelstelling goed aan. S.O.S. begrijpt heel goed, dat 95 % van de bevolking afhankelijk is van het toerisme, maar we moeten oppassen met nieuwe plannen zoals het Eilân Festival.

Tot zover!

Jan Willem Spanjer

Jaarverslag 2020

BESTUUR

Het algemeen bestuur bestond dit jaar uit dertien leden. Het algemeen bestuur kwam begin dit jaar slechts éénmaal ter vergadering bijeen. Begin van dit jaar waarde de coronapandemie over de gehele wereld rond, waarbij ons land ook niet werd gespaard. Vanaf half maart werd in ons land de zogenoemde anderhalvemetersamenleving van kracht, waarbij traditioneel vergaderen bijna onmogelijk werd. We hebben nog wel geprobeerd om andere manieren van vergaderen te vinden, maar zagen hier toch maar van af. De rest van het jaar verliep de communicatie uitsluitend per e-mail.

MIEDBRINGER EN WEBSITE

Zoals we gewoon zijn te doen verscheen ons mededelingenblad De Miedbringer dit jaar ook weer drie maal. De Miedbringer wordt door onze donateurs altijd naar volle tevredenheid ontvangen.

Onze website functioneert ook prima. We proberen de website zo actueel mogelijk te houden.

ALGEMENE DONATEURSVERGADERING

De 58ste donateursvergadering vond plaats op 18 september 2020 in het “Ons Huis” te West-Terschelling. We hebben speciaal deze locatie gekozen vanwege het ruime vloeroppervlak, zodat de deelnemers aan de vergadering op 1,5 meter van elkaar konden plaats nemen. De vergadering kon gehouden worden dankzij een tijdelijke dip in de coronaepidemie.

Aanwezig waren zes bestuursleden en vijf en twintig donateurs. Dhr. G. van Dieren kon zich niet helemaal verenigen met het beleid van het algemeen bestuur waarna hij opstapte. We hebben Mevr. B. Wortel-Dam bereid gevonden om zitting te nemen in het algemeen bestuur. Onze voorzitter, Dhr. H. Hees gaf te kennen wegens gezondheids-redenen zijn functie op te willen geven. We vonden ons algemeen bestuurslid, Dhr. J. W. Spanjer bereid om van hem de voorzittershamer over te nemen.

EILÂN FESTIVAL

De organisator van het festival probeerde begin dit jaar steun te verkrijgen door het zenden van een brief aan alle buurtschappen, welke tijdens de jaarlijkse buurbieren behandeld zou moeten worden. De respons hierop was nihil. De organisator gaf dit jaar aan om in het jaar 2021 geen festival te zullen organiseren. Toch wordt de procedure wel opgestart en verleent de Provincie Friesland op grond van de Natuur Beschermings Wet op 2 oktober een vergunning voor het organiseren van een festival, jaarlijks van 2021- 2025.

Onnodig te zeggen dat wij ons bezwaar hiertegen indienen bij de Provincie. De uitspraak van de rechter om het festival niet door te laten gaan wilde de Gemeente Terschelling alsnog behandeld zien in een bodemprocedure. Wij boden aan de procedure te willen stoppen, mits de gemeente de ons reeds betaalde griffie kosten zou vergoeden. Na een eerste pertinente weigering ging de gemeente later dit jaar toch in op ons voorstel en kregen wij de ca. € 1000,- griffiekosten vergoed.

Op 14 september bespreken we op uitnodiging van StaatsBosBeheer samen met de Groep van Twaalf de ontstane situatie. We konden vernemen dat na herziening van de zoneringskaart SBB toch voornemens is om medewerking te verlenen en het Duinmeertje van Hee voor het festival ter beschikking te stellen, mits Provincie en Gemeente ook accoord gaan.

In oktober verduidelijken wij ons standpunt nog eens door het plaatsen van een advertentie in weekblad ‘de Terschellinger’.

De wethouder gaf later dit jaar aan dat de Gemeente Terschelling druk doende is een evenementensie te ontwikkelen, welke al bijna gereed zou zijn.

9

8

MANEGE HOORN

De ontwikkelaar wil op de plek van de huidige manege een groot appartementengebouw neerzetten, waarbij de manegeactiviteiten geminimaliseerd worden. De Gemeente stelt zich op het standpunt dat de bestemming ‘manege’ is en houdt hieraan vast. Er wordt een ontwerp tekening beoordeeld door de adviescommissie Hûs en Hiem, maar zij vinden het ontwerp niet aansluiten bij de omgeving. De Provincie verleent echter op 27 november een vergunning op grond van de Wet Natuur Bescherming, waartegen wij ondertussen ons bezwaar hebben ingediend.

DELLEWAL

In oktober behandelt de Raad het Bestemmings- en Beeldkwaliteitsplan Dellewal. De Raad stemt toe in het afgeven van een “Verklaring van geen Bedenkingen”. Dit betekent dat het College eigenmachtige beslissingen kan nemen zonder inspraak van de burger. Op de plek van de voormalige dancing zouden 13 luxe appartementen moeten verschijnen. Het gebouw van de oude campus (Hotel Victoria) zou verbouwd kunnen worden voor ca. 20 woningen. Men zou ook kunnen kiezen voor ca. 50 kleinere woonunits. Een definitieve beslissing is nog steeds niet gevallen, want Noordelijke Hogeschool Leeuwarden zou ook nog met een plan kunnen komen. Het gebouw ‘op palen’ blijft eigendom van de gemeente.

ZELFPLUKTUIN

Na de negatieve uitspraak van de Raad van State in 2019 kan de Gemeente nog een herstelplan indienen alwaar de Raad in februari mee accoord gaat. Echter wordt dit besluit niet tijdig naar de Raad van State verzonden, waarna de uitspraak definitief is. Wij krijgen de griffiekosten ter waarde van € 1338,- weer teruggestort!

DIVERSEN

Wij mochten dit jaar van een onzer donatrices een legaat ontvangen van € 8.500,-. Daar SOS de ANBI-status heeft is dit bedrag geheel vrij van lasten. Dit jaar wordt begonnen met de bouw van negentien appartementen en vier permanente woningen op het voormalige B & Y terrein aan het Groene Strand. In de maand April ondervinden de buurtbewoners overlast van heiwerkzaamheden. Landal zal de verhuur van de appartementen op zich nemen. De naam van het gebouw zal zijn: Kaap West. Begin dit jaar geeft burgemeester Bert Wassink aan dat hij gaat vertrekken. Hij aanvaardt een functie als wethouder in de stad Leeuwarden. Hij wordt op 1 april tijdelijk opgevolgd door een waarnemend burgemeester, mevrouw Jon Hermans-Vloedveld. Een vertrouwenscommissie gaat op zoek naar een nieuwe burgemeester en vindt die in de persoon van mevrouw Caroline van der Pol. Zij wordt op 28 oktober in kleine kring in het gemeentehuis geïnstalleerd.

De coronacrisis had grote gevolgen voor de schepen van Rederij Doeksen. Mochten ze eerst met slechts 30 % van de totale capaciteit met passagiers varen, dit werd later verhoogd naar 40 %. Om de dienst toch uit te kunnen blijven voeren werden de oudgedienden: salonboot “Friesland” en zeesleper “Holland” extra ingezet, evenals de Regina Andrea. Later in het jaar normaliseerde de dienst weer.

Na veel aanvangsproblemen gekend te hebben konden de nieuwe catamarans “Willem de Vlamingh” en de “Willem Barentsz” aan het einde van het jaar een normale dienstregeling gaan uitvoeren.

Door de coronacrisis werd geen publiek bij vergaderingen en bijeenkomsten op het gemeentehuis toegelaten en verliepen de vergaderingen van de raad digitaal. Ook werd de jachthaven in maart voor recreatievaarders gesloten, maar ging op 15 mei weer open voor de watersporters.

Ook had de coronacrisis zijn weerslag op de talloze evenementen op Terschelling. De Fjoertoer kon geen doorgang vinden, evenals de Berenloop. Maar ook Oerol moest worden afgeblazen. De typisch Terschellinger evenementen zoals het meivuur, St. Jan harddraverij in Midsland, Beestemerk en Sunderum werden afgelast. Ook de dodenherdenking op 4 mei verliep zonder publiek. De 5 meiviering kon eveneens niet worden gevierd.

De raad bespreekt in september het Uitvoeringsprogramma Havenfront Terschelling. Om aan alle wensen tegemoet te komen is veel geld nodig en dit geld is er niet. Veel zal afhangen van subsidies. De raad besluit om eerst te beginnen met het havenplein. Daarna komt de Willem Barentskade aan de beurt.

In december van dit jaar beslist de Raad dat begonnen kan worden met huisbouw op het voormalige Klu-terrein te West-Terschelling. Er komt een gebouw met zestien appartementen, met erbij drie vrijstaande huizen.

Dankzij door het Nederlands Forensisch Instituut afgenomen DNA-materiaal worden dit jaar de namen van tot nu toe drie onbekende drenkelingen bekend, zijnde Kapitein Andries Penning van het m.s. ”Westland”, zijn eerste stuurman, Johannes Garstenveld en machinist Cees van Rijn van het vissersvaartuig KW-37 (Orion).

De Lutineprijs gaat dit jaar naar Jan Heuff vanwege het boek “Bravo Terschellingers”. Het boek beschrijft de lotgevallen van de reddingboten Brandaris-I en de Brandaris-II, evenals het Terschellinger reddingwezen in de periode 1908 -1966.

Op 23 september verkrijgt de Boschplaat wederom het diploma Europees Natuur Reservaat voor een periode van tien jaar.

Het verwijderen van de woekerplant Watercrassula uit de natte duinvalleien nabij West aan Zee en Midsland aan Zee verloopt moeilijker dan gedacht. Het hele project heeft tot nu toe ca. € 7 miljoen gekost en nog steekt het plantje zo nu en dan de kop weer op.

Januari 2021
Jaap Smit – secretaris

Kwartaaljournaal

14

Op dit moment wordt er overal in Nederland druk gevaccineerd tegen het coronavirus. De verwachting is dat de regels versoepeld kunnen gaan worden als er steeds meer mensen gevaccineerd zijn. Tot het eind van deze maand is er nog een avondklok, dus na negenen mag niemand nog de straat op, behalve als de hond uitgelaten moet worden. Begin april is het Pasen en misschien kunnen dan heel voorzichtig de beperkingen wat verlicht worden. Er wordt o.a. aan gedacht om de winkels wat meer vrijheden te geven, en ook terrassen zouden open kunnen.

Het coronavirus brengt heel wat teweeg en zal de nodige definitieve veranderingen in onze samenleving teweeg gaan brengen, denk ik zo. We moeten maar afwachten wat het gaat worden en ondertussen ga ik maar weer beginnen.

► *Op 24 november* vindt een (digitale) Beheers Overleg Groep Vergadering plaats. We konden van het Wetterskip vernemen dat dankzij de zeespiegelstijging steeds meer verzilting in onze polder gaat plaats vinden. Van Staatsbosbeheer konden we horen dat jaarlijks de hoeveelheid hout in de bossen op ons eiland door boomgroei toeneemt met ca. 2400 cubm. hout. Men gaat deze winter bomen kappen rondom de Longway in het bos te West. Waterbedrijf Vitens deelde mee dat van het totale waterverbruik ca. 1/3 gedeelte opgepompt wordt op het eiland zelf. De rest komt uit Friesland. Er wordt wel eens getwijfeld aan de status van de wadleiding, maar deze is nog goed te noemen.

De Provincie vertelde dat het exotische plantje watercrassula nog steeds niet is uitgeroeid en het een lastpost blijft.

Onze Gemeente besprak de verbetering van het Havenfront. De bedoeling is om dit in deelprojecten uit te gaan voeren.

En wat betreft het fietspad door de polder betreft dit “normaal” onderhoud.

► *Op 25 november* vindt een (digitale) bijeenkomst plaats betreffende “Et er oor Ha”. Camping Terpstra wil over enkele jaren de jeugdcamping beëindigen door er 45 jaarplaatsen te realiseren voor chalets en safari-tenten.

We vernemen ook wat de plannen zijn met “De Gavere/Punthoofd” te Formerum aan Zee. De nog bestaande bunkers zullen worden omgebouwd tot zelfstandige vakantie-units. Het hoofdgebouw verdwijnt en er zal een duurzaam appartementengebouw voor in de plaats komen. Het fietspad van Formerum a/Zee naar Midsland a/Zee zou over de zeereep langs het hoofdgebouw geleid gaan worden zodat de fietsers een vrij uitzicht verkrijgen over de Noordzee.

► *Op 1 december* vindt een (digitale) raadscommissievergadering plaats. Als eerste wordt de voorgenomen bouw van een mestplaat te Lies besproken.

Nadat het gebouw van de Koninklijke Luchtmacht (Klu) te West enkele jaren geleden werd gesloopt ligt het terrein er thans desolaat bij. Gezien de woningbehoefte op ons eiland is woningbouw noodzakelijk. Men denkt aan een gebouw met daarin 16 appartementen en drie losstaande woningen erbij.

Vervolgens komt het Ronald McDonald huis ter sprake. Dit is een logeer gelegenheid nabij het MCL-ziekenhuis te Leeuwarden, bedoeld voor familie van patiënten in het ziekenhuis. De Raad vindt dat een stichting een huis zou moeten gaan beheren.

15

Als laatste debatteert de Raad over schuilgelegenheden voor dieren van hobbyboeren in de polder. De gebouwen zouden max. 3 mtr. hoog mogen zijn met een opp. van 30 m².

► *Op 16 december* vindt de laatste raadsvergadering van dit jaar plaats. De huizenbouw op het Klu-terrein komt ter sprake. De bouw van 16 appartementen en drie woonhuizen kan doorgang vinden en er wordt een z.g. “Verklaring van geen Bedenking” afgegeven.

En de schuilstallen van de hobbyboeren wordt van de agenda gehaald.

► *Op 20 januari* vindt een raadscommissievergadering plaats waarbij een bouwplan (voorontwerp op het bestemmingsplan) te Striep ter sprake komt. In een nieuw te bouwen boerderij zouden twee gezinnen kunnen gaan wonen, maar er komen ook twee vakantieappartementen in. Erbij zou een schuur gebouwd gaan worden met een oppervlak van 160 m² waarin paarden een onderdak kunnen vinden en de zolder zou geschikt gemaakt worden voor personeelsverblijven. We konden ook vernemen dat de Gemeente de toeristenbelasting dit voorjaar op een nieuwe manier wil gaan innen.

► *Op 10 februari* vindt een raadsvergadering plaats. Als eerste komt het bouwplan te Striep weer ter sprake. De Raad vindt het aanzien van het dorp Striep toch wel erg belangrijk, terwijl de eigenaar in gesprek moet gaan met de omwonenden om zijn bouwplannen te verduidelijken. De Raad stemt wel in met het in procedure brengen van het voorontwerp bestemmingsplan, welke gebaseerd is op het bouwplan.

Vervolgens staat de aanleg van een mestplaat te Lies op de agenda. De veehouder moet nog wachten op een uitspraak van de Raad van State. Ook keurt de Raad bouwen op agrarische grond in de polder af. De veehouder moet dus uitzien naar een andere oplossing.

Over de leden van de “Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit” heeft de Raad al vaker geconstateerd dat er kennis van het Terschellinger eigene ontbreekt en ziet graag een “eilandeskundige” in deze commissie. Het is al laat geworden. Daarom wordt deze vergadering de volgende dag op 11 februari voortgezet.

Er staat een punt op de agenda en wel de Manege te Hoorn. (Boddelenweg 5). Er wordt een voorbereidingsbesluit aangenomen. Dit betreft een zuiver juridische technische aangelegenheid op advies van een externe jurist.

► *Op 17 februari* vindt een raadscommissievergadering plaats. Enig onderwerp is een huis aan de Longway. De Welstandsnota van Terschelling voorziet niet in duurzaamheid. Dit pand zou een voorbeeldfunctie moeten krijgen en daarvoor moet een hardheidsclausule worden afgegeven.

► *Op 18 februari* organiseert Staatsbosbeheer een digitale vergadering, genaamd: Water Pracht Plan. Het betreft met name de waterafvoer via het Groene strand van het Grieltsje Plak. De bedoeling is wel om meer water langer vast te houden. Ook zijn er gezamenlijke water afvoer systemen, maar de bedoeling is om de afvoer van het Grieltsje Plak apart te laten verlopen. Het ligt in de lijn der verwachting dat e.e.a. in de loop van de herfst 2021 gereed zal zijn.

► *Op 3 maart* vindt een digitale bijeenkomst van “Et er oer Ha” plaats. We worden allereerst geïnformeerd over de bouwplannen te Lies 17 (Oostelijk van de Spar). De nu nog bestaande boerderij met bijgebouwen zal worden gesloopt en ervoor in de plaats zullen 18 koopwoningen en twee apart staande woningen worden gebouwd. Op de plek van de boerderij komt een appartementengebouw, zo is de bedoeling. Er zal op deze manier een complete nieuwe woonwijk gaan ontstaan. Verder werden we geïnformeerd over bouwplannen betreffende Pension de Holland en Fietsenverhuur Haantjes aan de W.B.-kade te West-Terschelling. Elk gebouw zal vier appartementen krijgen, bedoeld voor permanente bewoning. De huidige acht vakantieappartementen zullen worden verplaatst naar een nog te bouwen gebouw aan 't Land nr.1, ofwel Camping Dellewal.

Ook konden we vernemen dat het Loodsenkantoor aan de W.B.-kade zal worden getransformeerd tot een oester-proeflokaal en verkoop van oester-souvenirs.

► *Op 10 maart* vindt een raadsvergadering plaats, waarin wordt besloten dat het huis aan de Longway op medewerking kan rekenen voor de verduurzaming. Er wordt ook een motie ingediend tegen de verkoop van lachgas. Daar er reeds andere manieren zijn voorgesteld om verkoop hiervan te beteugelen, haalt deze motie het niet.

► *Op 16 maart* vindt een raadscommissievergadering plaats. In verband met de landelijke verkiezingen werd deze datum één dag vervroegd. Als eerste punt van de agenda wordt gedebatteerd over het verduurzamen van het zwembad waarvoor € 300.000,- benodigd is.

Vervolgens komt de wijziging huisvestingsverordening aan de orde.

De kooprijsgrens wordt besproken. Deze is bedoeld als bescherming van het woningbestand voor eilanders. Maar tegelijkertijd bemerkt men daarvan ook een prijsopdrijvend effect. De kooprijsgrens zou via indexatie opgetrokken moeten worden naar € 511.000,-. Op het eiland Texel wordt reeds een prijs van € 600.000,- gehanteerd.

Er wordt vervolgens gedebatteerd over de “Verordening Raadsvommissie 2021”. Enkele regels hierin zouden moeten worden veranderd.

Als laatste wordt gesproken over verduurzamen van het Gemeentelijk Vastgoed. Men wil PV-isolatiepanelen leggen op de Driemaster en het Gemeentehuis.

Het benodigde bedrag hiervoor is € 285.000,-

Omdat de klok het tijdstip 23.00 uur is gepasseerd vinden enkele raadsleden het genoeg geweest – men laat het agenda punt “Rondvraag” vervallen, maar de raadsleden mogen hun vragen nog wel schriftelijk indienen.

Beste lezer, ik ben er weer doorheen. Het voorjaar is echt in aantocht, want het eerste kievitsei is in den lande al gevonden, evenals in Friesland. En zelfs is op Terschelling het eerste eitje al aangetroffen. Nog even doorzetten en dan kunnen we ons weer koesteren in het zonnetje.

Ik wens U in deze roerige periode van corona voor U en Uw naasten veel gezondheid toe.

Maart 2021

Jaap Smit

De invloed van Covid-19 en andere virussen

Vorig jaar maart kregen we na de viering van het carnaval ineens te maken met een vervelende virusziekte, Covid 19 of Corona genoemd. Het virus ging de hele wereld over en zou uiteindelijk uitgroeien tot een pandemie. Op dit moment zijn er al enkele varianten van het virus opgedoken, dus het virus muteert snel! We kunnen in het recente verleden terug gaan om te kijken wat virussen zoal kunnen aanrichten. Ik begin met de virusziekte, die het zeehondenbestand in de Waddenzee bijna deed uitsterven. Toen er nog ca. 800 dieren over waren, trokken diverse mensen zich het lot van de zeehonden aan. Lenie 't Hart heeft baanbrekend werk verricht en via de Zeehondenopvang te Pieterburen zijn vele zeehonden van een wisse dood gered en konden gezond en aangesterkt losgelaten worden. Op dit moment worden er weer meer dan voldoende zeehonden geteld.

We hebben vervolgens nog met tal van virussen te maken gehad. Ik denk daarbij o.a. aan de varkenspest. Maar ook de Q-koorts sloeg toe onder geiten, die ook overdraagbaar bleek op een kleine groep mensen. Ook konden we op een gegeven ogenblik beelden zien van de “gekke-koeien-ziekte”, ofwel BSE. Van deze ziekte vernemen we nu weinig meer. We moeten ook de “vogelgriep” niet vergeten. Dit virus schijnt mee te worden genomen door trekvogels. Pluimveehouders proberen met alle macht deze ziekte buiten de deur te houden, maar het is heel erg moeilijk. Als de ziekte waar dan ook ergens uitbreekt moeten alle kippen preventief geruimd worden, evenals het pluimvee in een straal van 3 kilometer rondom het getroffen bedrijf. Het betreft dan dikwijls duizenden dieren. En nu, na de zeehonden, de varkens en de geiten, de koeien en al het pluimvee is de mens aan de beurt dankzij corona! Er waren overigens al andere virusziektes bekend, zoals Ebola en Sars, maar deze ziektes bleven beperkt tot Afrika en China.

U zult zich wellicht afvragen wat wij op Terschelling wat de invloed van corona is op onze eilander samenleving. Zoals U allen wel bekend kent ons eiland nog een rijk volksleven. Zo worden er tijdens de wintermaanden Terschellinger liedjes gezongen en de volksdansen gaan met de benen van de vloer. In de maand januari worden de burenbieren van de verschillende buurtschappen gehouden en er is de vergadering van de oudste zeeverzekering van ons land: de Buul. Dit alles kon geen doorgang vinden. Ook kon afgelopen jaar het meivuur niet doorgaan en ook de St.Jans draverij op 25 juni in het dorp Midsland werd afgeblazen. De Sunde-rums konden op 6 december evenmin langs de deuren. Zoals U ziet: Het Terschellinger volksleven werd dankzij corona volledig lam gelegd. Daarnaast konden de evenementen op ons eiland ook geen doorgang vinden, waarvan ik noem: de Fjoertoer, de Harlingen -Terschelling roeirace, Oerol en de Berenloop.

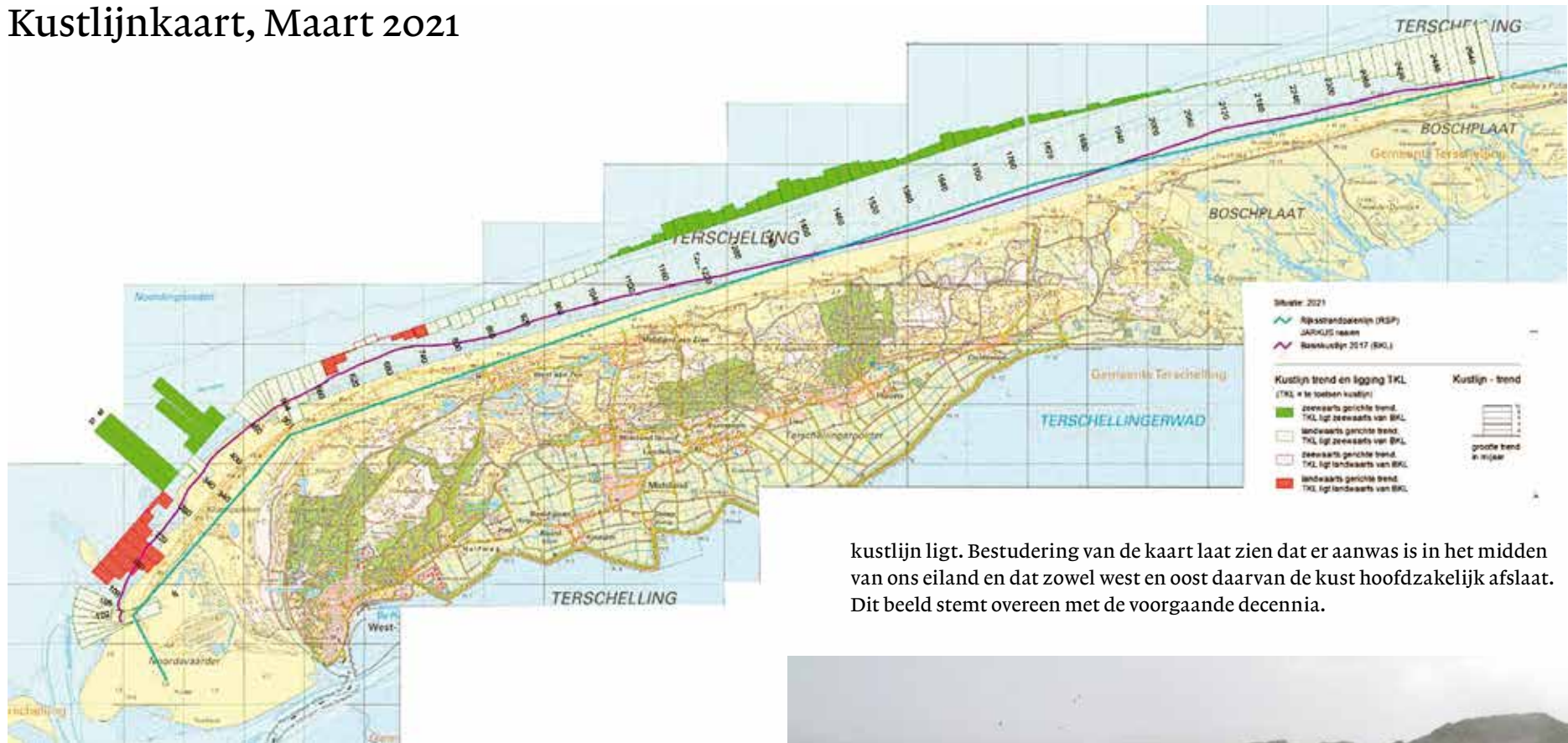
Beste mensen, op dit moment van schrijven zitten we nog in een lock-down, maar er wordt al druk in het hele land gevaccineerd. We moeten maar hopen dat aan de coronapandemie gauw een einde komt, want als het nog veel langer doorgaat, kan het wel de doodsteek voor het Terschellinger volksleven betekenen.

Jaap Smit

Kustlijnkaart, Maart 2021

20

21

kustlijn ligt. Bestudering van de kaart laat zien dat er aanwas is in het midden van ons eiland en dat zowel west en oost daarvan de kust hoofdzakelijk afslaat. Dit beeld stemt overeen met de voorgaande decennia.

Rijkswaterstaat heeft de kustlijnkaarten voor 2021 bijgewerkt en beschikbaar gesteld.

De nieuwe kaart geeft de huidige trend van aanwas en afslag weer, gerelateerd aan de in 1990 vastgestelde referentielijn die ruwweg overeenkomt met de toenmalige laagwaterlijn.

(de z.g. Basiskustlijn). De Basiskustlijn is ingesteld om het genomen besluit om de Nederlandse kust op zijn plaats te houden te kunnen toetsen. Overschrijding van de referentielijn is een signaal om maatregelen te nemen, meestal gebeurt dit door middel van een zandsuppletie.

De huidige trend wordt verbeeld middels een staafdiagram op een kaart.

Is de staaf naar boven gericht dan duidt dit op aanwas, omlaag gericht betekent afslag. Rood geeft aan dat de referentielijn is overschreden, groen duidt erop dat de kustlijn nog zeewaarts van de referentielijn ligt. De hoogte van de kustzone tussen -5 m NAP en de duinvoet wordt gebruikt om te bepalen waar de huidige

VRAGEN

Bij het zien van de kustlijnkaart van Terschelling rijzen een aantal vragen.

WAT ZIJN NU DE TRENDS VAN ONZE KUST SINDE 1990?

Uit de kustlijnkaarten blijkt dat ieder jaar de kust gemiddeld ongeveer één meter per jaar terugwikt door kustafslag. Voor de uiterste einden van het eiland is geen referentielijn vastgesteld hier is de kustafslag nog veel groter geweest. Een uitzondering vormen de jaren vlak na de zandsuppletie voor de Terschellinger kust van 1993 die juist een aanwas van één meter laten zien.

WAT ZIJN DE OORZAKEN VAN DE AFSLAG?

Er bestaat een relatie tussen de zeespiegelstijging in de Noordzee en Waddenzee en de afslag van de Noordzeekusten. De huidige zeespiegelstijging bedraagt ongeveer 2 mm per jaar, dit getal blijft tot nog toe stabiel.

WAAR BLIJFT HET AFGESLAGEN ZAND VAN DE NOORDZEEKUST?

Het zet zich af in de Waddenzee waarvan de bodem meestijgt met de zeespiegel. Dit zandtransport wordt nog versterkt door menselijke invloeden zoals de Afsluitdijk, klimaat, inpolderingen, delfstofwinning en baggerwerken.

HOE KAN HET DAT NA JARENLANGE AFSLAG OP DE BOSCHPLAAT EN NOORDS-VAARDER DE REFERENTIELIJN IN HOOFDZAAK NOG NIET IS OVERSCHREDEN?

In overleg met provincie en gemeente heeft RWS in 1992 en 1995 besloten de referentielijn landinwaarts te verplaatsen.

WAAROM WORDEN ER GEEN MAATREGELEN GENOMEN OP PLAATSEN WAAR DE REFERENTIELIJN IS OVERSCHREDEN ZOALS OOIIT IS AFGESPROKEN?

In overleg met provincie en gemeente heeft RWS besloten niet in te grijpen. Dit komt voornamelijk omdat op Terschelling nog een Noordzeekust bestaat waar nog nauwelijks is ingegrepen maar waar wel afslag plaats vindt. Er is geen direct gevaar voor mensenlevens bij overstromingen op deze locaties. De natuurlijke dynamiek kan hier nog bestudeerd worden door wetenschappers van verschillende vakgebieden. Ook is men ten onrechte bevreesd dat de verstuivingsexperimenten negatief worden beïnvloed. Een geplande zandsuppletie in de omgeving van paal zes is afgeblazen om deze reden. De term “natuurlijke dynamiek” is overigens misplaatst na alle menselijke invloeden. Aan de westkant zien we tussen paal 2,8 en 4.4 de kust zeewaartse “sprongen” maken.

De verklaring is dat er hier zandbanken de zone van boven de -5 m NAP binnen wandelen en dus gaan meewegen in de berekening van de positie van de kustlijn.

BELEIDSVERANDERING

Afgezien van het feit dat Terschelling inmiddels bewoond wordt door eilanders die niet vrolijk worden van in zee verdwijnende natuur is, met het oog op de te verwachten ontwikkelingen ten gevolge van klimaatverandering, het verstandig van het huidige kustbeleid voor Terschelling af te stappen. Er zijn andere prioriteiten. Zelfs als je de kans op een versnelling van de zeespiegelstijging laag inschat, zou je nog blij moeten zijn met iedere extra kuub zand die op de kust van Terschelling aanspoelt. Veel in zee verdwenen kustnatuur moeten we als verloren beschouwen, in tegenspraak met alle instandhoudingsopgaven van de natura 2000 wetgeving. Laten we vanaf nu proberen verdere kustafslag zoveel mogelijk te compenseren. De technieken met zandsuppleties zijn er en kunnen zelfs een stimulerende werking hebben op de verstuiving en andere positieve effecten teweeg brengen op de eilandnatuur. Na alle menselijke invloeden op de Waddenzee kan hoe dan ook nog nauwelijks gesproken worden van een natuurlijke dynamiek als argument.

Liever ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Mike Rinders

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

